

ročník VI.

12. května 2026

Z výletu na Hamštejnský hřeben

foto Jana Matěásková

Milí přátelé!

Noviny tu nejsou primárně proto, aby vám říkaly pravdu.

Jsou tu od toho, aby vám dávaly sílu, že je tu ještě nějaká civilizace, nějakí lidé, že ještě cosi funguje a běží, že je tu nějaká cesta, řešení, naděje...

I ty sebelživější noviny mohou vám dát sílu vzdorovat...

≡ Jantar jinak – výstava současného jantarového šperku

21. 5. – 27. 9. 2026, Klenotnice MČRT

Muzeum Českého ráje potvrzuje i v roce oslav svého 140. výročí pozici evropského šperkařského centra a přináší českému publiku jedinečnou kolekci současného jantarového šperku sestavenou pro výstavu *Unexpected Amber: Strong Feelings*, která proběhla v termínu 26. 9. 2025 – 19. 4. 2026 v Muzeu jantaru v litevském přímořském letovisku Palanga.

Kolekci tvoří na 90 šperků dvacítka umělců zvučných jmen z devíti zemí, kteří nekonvenčním způsobem pracují s jantarem jako atraktivním a zároveň tradičním materiálem odkazujícím k dávným evropským a litevským mýtům a legendám. Přehlídka přitom svedla dohromady autory, kteří používají jantar ve své tvorbě dlouhodobě, se šperkaři, kteří s tímto materiálem dosud nepracovali. Kolekce zahrnuje také zcela nová díla, která budou výstavně prezentovaná poprvé. Autorkou námětu výstavy je německá šperkařka žijící v Itálii Heidemarie Herb, která při realizaci již druhého projektu tohoto druhu spojila své síly s vedoucí kurátorkou Litevského národního muzea umění Jurgitou Ludavičienė.

Výstava bude zahájena **ve čtvrtek 21. května** za účasti obou kurátorek a prostory muzejní Klenotnice bude opanovat až do podzimního začátku mezinárodního šperkařského symposia.

≡ BRONZOVÁ SEKERA – EXPONÁT MĚSÍCE KVĚTNA

V dubnu 2026 předal pan P. V. muzeu unikátní nález bronzové sekery, jaká se v horním Pojizeří dosud neobjevila. Artefakt objevil pomocí detektoru kovů a nález ihned nahlásil archeologům, kterým jej během několika dní také předal. Díky zodpovědnému přístupu se mohl stát součástí legální spolupráce s muzeem v rámci programu AMČR-PAS.

Jedná se o tzv. sekeru s laloky z mladší až pozdní doby bronzové (1250–750 př. n. l.). Předmět je značně poškozený – část poškození vznikla už při používání, další způsobila dlouhá staletí v zemi, zemědělská činnost i eroze. Sekera byla nalezena osamoceně na zalesněném návrší mezi Tatobity a Lomnicí nad Popelkou.

K čemu původně sloužila a proč se ocitla právě zde? Mohla být součástí dnes už rozptýleného depotu, rituální obětinou nebo je dokladem dávných obchodních cest, které procházely krajinou Podkrkonoší.

Po skončení výstavy čeká sekeru konzervátorské ošetření a následně bude zařazena do muzejní sbírky.

≡ **Od středy 13. května** bude uzavřena prodejna BILLA u nádraží.

≡ **Nepřetržitá výluka na linkách S35 a R22 mezi Turnovem a Mladou Boleslaví**
Od zahájení provozu v pondělí 11.května do 17. května, více viz zde:

<https://www.iidol.cz/zmeny-provozu/?changeId=610>

≡ **Město Turnov provádí sčítání dopravy novým zařízením Sierzega SR7, které zaznamenává obousměrné průjezdy různých typů motorových vozidel. Město tak díky vlastnímu měření mimo jiné ověřovalo statistické výsledky, které prezentuje ŘSD.**

Cílem pořízení sčítače dopravy byla možnost monitoringu vybraných lokalit, případně také „vnitroměstských“ směrů, které ŘSD ve větším měřítku neřeší. Vlastní měření mělo rovněž ověřit statistické výsledky měření ŘSD. Obecně lze shrnout, že měření prezentovaná ŘSD se zásadně neliší od hodnot naměřených vlastním sčítačem. Sčítání dopravy v Turnově bude na vybraných lokalitách pokračovat tak, abychom získali jasnější přehled o dopravní situaci napříč městem.

Sčítač byl od listopadu 2025 do ledna 2026 umístěn na náměstí Českého ráje, od ledna do začátku března 2026 zachycoval dopravu v lokalitě Hruštica. Výsledky měření potvrdily enormní zátěž náměstí se zvýšením v ranní i odpolední špičce. Měření na Hrušticí v místě u hřbitova ukázalo, že tranzitní doprava, která míří dál ve směru Semily tvoří zhruba 50 % zátěže. Konkrétně na náměstí Českého ráje intenzita dopravy v průběhu 24 hodin dosáhla na více než 14 tis. vozidel, v průměru 7 tisíc vozidel denně míří dál na výjezd směr Semily. Měření se v březnu 2026 uskutečnilo také na Kyselovsku u čerpací stanice Orlen. Intenzita dopravy za 24 hodin dosahovala téměř 13 tis. vozidel v průběhu týdne, více než 14 tisíc vozidel v pátečním provozu.

ŘSD v nedávné době zveřejnilo celkové výsledky sčítání dopravy za rok 2025. Na náměstí Českého ráje vykazuje velmi podobné výsledky jako měření města. V Turnově se sčítalo i na dalších místech, zásadní je například vývoj měření na mostě I/35 přes Jizeru, kde se intenzita z necelých 22 tisíců vozidel za 24 hodin v roce 2016 posunula na více než 26 tisíc v roce 2025!

Téma sčítání dopravy v Turnově komentuje místostarosta Jan Lochman: „Výsledky sčítání ukazují na neustále se zvyšující intenzitu dopravy v Turnově, kdy především na páteřních komunikacích je zatížení mimořádné. V době stavby mostu přes Jizeru panovaly výrazně nižší limity na regulaci emisí, které v současné době enormně zatěžují obyvatele sídlišť Jana Patočky i v ulici Studentské. Množství tranzitní dopravy už v dnešních špičkách zásadně ovlivňuje plynulost vnitroměstské dopravy, a proto je důležité podporovat stavbu přeložky silnice I/35, která nám dává naději odvedení tranzitu mimo centrum města. Je nicméně zcela zásadní, aby byla provedena s maximálním ohledem na životní prostředí lokalit, kterými povede. Proto budeme pokračovat

v intenzivní spolupráci s ŘSD i projektanty, neustále akcentovat naše připomínky a hájit tak zájmy obyvatel Turnova.“

/ Marcela Jandová

≡ **Turnovské kulturní tipy:**

úterý 12. května

Majáles

Turnov v úterý 12. května 2026 znovu ožije mladistvou energií. Studující SUPŠ a VOŠ Turnov připravují tradiční jarní oslavu všech školou povinných – Majáles. Tuto celodenní akci propojí program pro děti, tradiční průvod městem i večerní koncerty v letním kině. Turnovský Majáles se odehraje na několika místech v centru města a je otevřen široké veřejnosti za symbolické vstupné. Celodenní program v centru města Studující „Špéry“, místní umělecké školy, která je neodmyslitelnou součástí města Turnova, se opět ujali organizace studentských oslav. Majáles odstartuje dopoledne v městském parku programem pro děti z mateřských škol. Připraveny pro ně zde budou soutěže, hry a další kreativní aktivity.

Odpolední program bude pokračovat od 14:00 v centru města. Ve 14:15 vyrazí od staré radnice na náměstí Českého ráje majálesový průvod, který projde městem a zamíří zpět do parku k letnímu kinu. Závěr dne bude patřit koncertům pod širým nebem v areálu turnovského letního kina. Vystoupí kapely Neutopia, Anarchia a Amber Eyes. Organizátoři zachovávají i dostupnost akce – vstupné je ve studentském duchu stanoveno na symbolických 50 Kč.

Celá akce je finančně podpořena z dotačního programu města Turnova.

Organizátoři srdečně zvou k účasti všechny, kdo chtějí přijít strávit den venku, potkat se s přáteli a načerpat mladistvou energií.

Program

10:00—11:30 program pro školky

11:30—13:30 úklid parku, oběd, příprava na průvod

14:00—14:10 proslov starosty před starou radnicí, předání klíče

14:10—14:15 historický šerm před radnicí

14:15—14:45 průvod od radnice k letnímu kinu

14:45—15:05 vyhlášení krále Majálesu (v seníku)

15:30—21:00 hudební produkce (Neutopia, Anarchia a Amber Eyes)

21:10—21:15 ohňová show

středa 13. května od 17 hodin v kině Sféra

Královská opera: Siegfried

Nová inscenace, zpíváno německy s českými titulky

čtvrtek 14. května od 19.30 na Střelnici

Podkrkonošský symfonický orchestr: Byla jednou jedna...

pátek 15. května od 19 hodin v divadle

Pohovka: Než zaklapnou víko

Vtipný pohled na život i na to, co je po něm, od jednoho z neoriginálnějších umělců naší doby – Františka Ringa Čecha. Ten je mimo jiné také výjimečný výtvarník a textař, autor mnoha hudebních hitů. Během večera bude Ringo promítat své nejlepší originální obrazy a vtipně je komentovat. Jeho one man show je proložena písněmi kamaráda, skvělého country zpěváka a hráče na foukací harmoniku Tomáše Linky a kytaristy Antonína Kny. Oba byli členy legendární skupiny Fešáci.

Tomáš Linka letos oslavil své 80. narozeniny a spolu s Michalem Tučným, králem české country, účinkoval ve slavných Greenhornech i v již zmíněných Fešácích. Měli spolu chalupy v jihočeských Hořticích, kde se natáčela také slavná trilogie režiséra Trošky „Slunce, seno...“. Tomáš zavzpomíná na svého muzikantského kolegu historkami z Hořtic i ze zákulisí stovek koncertů – a především jeho slavnými, všem známými písněmi, jako jsou například Snídaně v trávě, Báječná ženská, Červená řeka, Poslední kovboj, Tam u nebeských bran a další. Základní vstupné 350 Kč

čtvrtek 14. května od 17 hodin, knihovni pobočka na vlakovém nádraží
Čad – dobrodružství uprostřed Afriky

Zveme Vás do jedné z nejméně známých, ale nádherných částí Afriky – Čadu. Vydáme se na dobrodružnou výpravu do srdce Sahary, kde se střídají nekonečné písečné duny, skrytá jezírka a životodárné oázy. Objevíme krásy pohoří Ennedi, podíváme se k legendárnímu jezeru Ounianga a potkáme i kočovné obyvatele magické pouště. Čeká vás večer plný autentických fotografií, vyprávění z cesty mimo civilizaci a nevšedních zážitků včetně překonávání logistických výzev z jedné z nejodlehlejších částí světa. O své zážitky se podělí cestovatelé Andrea Kaucká a René Bauer.

čtvrtek 21. května od 17 hodin, knihovni pobočka na vlakovém nádraží
Knihovory: Jan Luštinec

Pořad s výraznou osobností města Jilemnice, historikem, spisovatelem, politikem a emeritním ředitelem Krkonošského muzea v Jilemnici. Jan Luštinec je autorem řady nejen regionálních publikací. Posledními jsou Jilemnice: historická zastavení (2025) a Toulky pojizerskou minulostí (2022).
Moderuje Eva Kordová.

sobota 23. května v 19.30 v divadle
Maryša

Maryša je realistické drama, které se řadí k pilířům českého divadla. Poukazuje na moc peněz, sílu předsudků, vynucenou pokoru a poslušnost, nesvobodu člověka tolik běžnou v životě na vesnici. Klasické dílo českých dramatiků je svým obsahem pro diváky stále aktuální.

Autoři: A. a V. Mrštíkovi

Režie: Jiří Šolc

Jednotné vstupné 150 Kč

≡ **LETNÍ KINO UŽ LETOS!** 😊

Ještě sice není vše hotovo, ale stavební práce na nové turnovské knihovně jdou do finále a už teď je jasné, že se letos po dvouleté přestávce vrátí promítání pod širým nebem. Těšíte se?

Letní kino zahájí provoz na konci června, a to na zbrusu nové projekční ploše ze strany nové knihovny. V srpnu se pak uskuteční i Filmový víkend (7. -8. 8. 2026).

👉 Poprvé letos poběží souběžně s letním kinem i Kino Sféra, takže si filmové zážitky budete moci užít za každého počasí!

👉 V neděli 10. 5. otevírá bar Letňák, který pro vás také chystá program. Během letních prázdnin budou každých 14 dní probíhat oblíbené tvořivé dílničky Dětské středy.

(RTIC Turnov)

≡ Každý víkend se nás osobně ptáte, jak se vyvíjí spor s městem ohledně toalet. Považujeme tedy za důležité informovat naše fanoušky, že město Turnov, zastoupené starostou Ing. Tomášem Hockem, podalo žalobu, týkající se sporu ohledně WC a zázemí klubu. Žaloba směřuje na vyklizení těchto prostor, jedná se tedy ze strany města o krok, který má za cíl znemožnění provozu klubu !!

Doplníme, že tyto prostory jsou součástí provozovny od roku 2005 (dříve klub Scorpion, Gate, nyní Refresh) a jsou takto i schváleny. Celá záležitost by byla jednoduše řešitelná, kdyby k tomu byla vůle ze strany vedení města. Každopádně - Refresh zůstává i nadále otevřený a funguje v běžném režimu. Věříme, že soud rozhodne spravedlivě a jsme připraveni jeho rozhodnutí plně respektovat. O dalším vývoji vás budeme informovat.

Děkujeme všem našim hostům za dlouhodobou přízeň, podporu a těšíme se brzy na viděnou 🙌
Držte nám palce,

/ REFRESH TEAM

SPOR O TOALETY MÍŘÍ K SOUDU

**I PŘES ŽALOBU
ZE STRANY MĚSTA ZŮSTÁVÁ
OBLÍBENÝ TURNOVSKÝ
KLUB OTEVŘENÝ**

turnovsko

SYCHROV – Z důvodu filmování je od soboty 2. do neděle 17. května celý zámecký areál uzavřen.

KACANOVY –

Radosti z.s. pořádají:

FESTIVAL SVOBODY

KACANOVY / 16. 5. 2026
terasa a hřiště u KD Kacanovy / od 15 h až do konce

**XAVIER BAUMAXA
NIKOLA MUCHA
RUDA HANCVENCL
OVČIE KIAHNE / DJ FBEE**

PARNÍM VLAKEM NA POHÁDKOVÝ LES

SOBOTA 16. KVĚTNA 2026

JÍZDNÍ ŘÁD

Vypraveny dva spoje!

Stanice	Vlak 1	Vlak 3
Turnov	11:30	13:09
Turnov město	11:38	13:16
Karlovice-Sedmihorky	11:46	13:24
Hrubá Skála	11:51	13:29
Borek pod Troskami	NEZASTAVUJE	NEZASTAVUJE
Ktová	NEZASTAVUJE	NEZASTAVUJE
Rovensko pod Troskami	12:00	13:38

Stanice	Vlak 2	Vlak 4
Rovensko pod Troskami	12:20	15:52
Ktová	12:22	15:55
Borek pod Troskami	12:26	16:00
Hrubá Skála	12:30	16:05
Karlovice-Sedmihorky	12:34	16:08
Turnov město	12:42	16:16
Turnov	12:47	16:22

Prodej jízdenek u / ve vlaku.
Platí zvláštní tarif. Jízdní doklady a slevy jiných dopravců nelze uplatnit.

Platba pouze v hotovosti.

Kapacita vlaku je omezena.

Ve vlaku je řazen vůz s drobným občerstvením a suvenýry s železniční tematikou. Pro kočárky je připraven speciální vagón.

Turnov

MIBM
rail
s.r.o.

Společnost Turnov

Ceník jízdného a další informace k jízdám naleznete na www.kpzcr.cz nebo na Facebooku. Veškeré změny vyhrazeny.

Srdečně zveme rodiče, prarodiče, děti a vnoučata
na tradiční

POHÁDKOVÝ LES

do Rovenska pod Troskami,

34. ročník

v sobotu 16. května 2026 od 12.00 do 15.30 hod.

Borecké skály nad Rovenskem pod Troskami se promění v pohádkovou říši.

Start je na Boreckých skalách směrem od Rovenska pod Troskami

Cesta na Pohádkový les je značena z nádraží a z rovenského náměstí.

Občerstvení a hudba jsou zajištěny.

Vstupné: dospělí 100,- Kč, děti zdarma.

Pořádají: Město Rovensko p. Tr., Okrašlovací spolek Rovensko p. Tr.,
Sbor dobrovolných hasičů Rovensko p. Tr., Bobříci z Rovenska p. Tr.

Na pohádkový les je vypraven parní vlak z Turnova:

jízdní řád na: www.kpzcr.cz,

Další informace: www.rovensko.cz

IC Rovensko p. Tr. tel. +420 606 882 057

MěÚ Rovensko p. Tr., tel. + 420 481 382 119

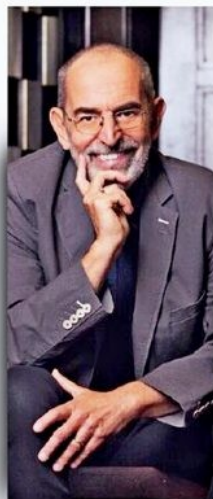
TATOBITY –

IVO ŠMOLDAS

A HOSTÉ:

Lukáš Langmajer

Václav Kopta

18.5.2026

19:00

**KULTURNÍ DŮM
TATOBITY**

vstupenky za 300,- v prodeji
na OÚ Tatobity

vyloveno z fejbůčku

Obec Hrubá Skála vyhláší druhé kolo veřejné zakázky na opravu vnějšího pláště Řezníčkovy vily.

V prvním kole nebyl vybrán žádný dodavatel, proto nyní spouštíme druhé kolo s upravenými podmínkami pro uchazeče.

Řezníčkova vila patří mezi nejvýznamnější historické budovy obce a po dlouhých letech si zaslouží potřebnou rekonstrukci. Součástí oprav bude také obnova původní břidlicové střechy, která vile navrátí její autentický dobový vzhled.

👤 Budeme rádi za sdílení tohoto příspěvku, aby se informace dostala k co největšímu počtu firem.

👉 Odkaz na kompletní zadávací dokumentaci:
<https://www.e-zakazky.cz/.../6c9e190.../zakazka/P26V0000002>

(Obec Hrubá Skála)

lomnice n/p

≡ Pracovníci lomnickému muzea zvou srdečně všechny občany na jarní koncert jičínského sdružení pro hudbu FIDDLE, uspořádaného v předvečer Mezinárodního dne muzeí, nazvaného „Do háje, od lesa k lesu“. Uskuteční se **v neděli 17. května** od 17 hodin pod taktovkou autorky pořadu Lenky Krausové. Ve zcela novém pořadu zazní lidové písně z našeho kraje. Vstupné je dobrovolné.

Věra Moravcová, Vendula Pajrová, Radek Štaff – zpěv
Tomáš Kozel – dechové nástroje, zpěv
Ivana Čapková – flétny
Lenka Krausová – housle, viola
Veronika Jungová – housle
Martin Brož – viola
Zdeněk Vágner – kontrabas
Václav Myslivec, Tibor Hájek - mluvené slovo

ZÁMEK
Lomnice nad Popelkou

Festival poezie

na lomnickém zámku

15. – 16. 5. 2026 | vstupné dobrovolné

Festival plný čtení autorské poezie, hudby, slamu a neotřelých workshopů a dílen
pro dospělé i děti

WALDOVY MATUŠKY koncert
SVOJOST básně s hudbou

KALEIDOSKOK koncert
KATUNA slam
MATĚJ Z KAPELY MATĚJ slam

MŮŽE BÝT BŮH MEDÚZA BENJAMINA BUTTONA?
dialog K. Bílíkové a A. J. Petrové

MARTINA BÁRTOVÁ klavírní recitál
TIM POSTOVIT A PEŘINKA slam

WTF IDK but OMG malování vlasama
BÁRA KLÁRA výuka hry na pilu, hlasová dílna
YOGA ROSA Christina Dubrovina

KAYAK ALLISH slam
FOUSÁČ básně
SVATAVA BEZPALCOVÁ básně

koncert – black metal

PRAPŮVODNÍ CHAOS A ERYNDOR básně s hudbou
OSKAR ŠÁRA básně

KAMILA PEREMSKÁ básně
BORIS KONVALINA básně
ARTKO KOUDI básně
PETR HAVEL básně

PEPÍČEK ČIHÁK básně
VIOLA JÍCHOVÁ básně
SAM SEMECKÝ básně
TITAN24 básně a další

Páteční festivalový den moderuje **LÍDA ŠUBRTOVÁ**, sobotní den **PETR VYDRA**

≡ Z HISTORIE LOMNICKÉHO PRŮMYSLU

Miluji své rodiště, Lomnici. Není to jen láska k rodnému městu a řada vzpomínek z mládí a nejsou to jen rodinné vztahy. Je to také hrdost na tu naši Lomnici, jež, ač ne rozsáhlá, přece vždy byla čilá a národní, podnikavá a vzrušená pro vše, co hýbalo českou duší. [...] Co bychom hospodářsky i politicky znamenali, kdybychom mohli aspoň jedno sto takových výrobních Lomnic rozhodit po naší československé republice! Ale Lomnice není jen pilná, ona je i krásná a zdravá. *(Dr. Karel Matoušek, prof. Čsl. obch. akademie v Praze, Národní listy, 8. 12. 1928)*

Těmito slovy oslavuje Karel Matoušek (1883–1964) rodné město před necelými sto lety, v době průmyslové prosperity malého podhorského městečka nazývaného také „průmyslovou zbrojnicí českého severu“. Pojd'me si v seriálu o lomnických továrnících postupně představit průmyslové průkopníky, kteří proslavili naše město nejrůznějšími textilními výrobky, stroji pro textilní a zemědělskou výrobu, kávomlýnky nebo cukrovinkami a lomnickými suchary, a to po celé zemi i za jejími hranicemi.

A kteří to byli? Mastní, Šlechtovi, Kolorenčovi, Crhovi, Sýkorovi, Svobodovi, Halířovi, Mizerovi, Hornychovi, Horákovi, Jínovi, Zajícovi, Ouhrabkovi, Šidlichovští, Budinovi, Cinkovi a další. Všichni lomniční továrníci začínali „od píky“. Nejdříve se vyučili řemeslu, poté si založili vlastní živnost. Postupně svou výrobu rozšiřovali v menších provozovnách, které se časem staly nevyhovujícími, a tak přišlo na řadu vybudování vlastní továrny.

Prvním lomnickým továrníkem se stal v padesátých letech 19. století Vincenc Mastný, který zřídil mechanickou tkalcovnu na Karlově. Velký boom výstavby továren nastal na přelomu 19. a 20. století, s čímž souviselo také budování železniční tratě Sobotka – Stará Paka v letech 1904–1906, která urychlila transport surovin, výrobků, ale i dělníků.

V této době otevřeli své provozy Šlechtovi, Crhovi, Sýkorovi, Svobodovi, Kolorenčovi a Jínovi. Další vlna výstavby menších továren přišla po první světové válce. Rodinné firmy se nejčastěji předávaly z otce na syna, i když mohla nastat situace (jako například u Hornýchů), že se žádný mužský potomek nenarodil a ředitelem firmy se stal nejstarší vnuk.

Majitel si většinou vedle své továrny postavil rodinnou vilu nebo koupil dům na dnešním Husově náměstí a vybudoval rodinnou hrobku na místním hřbitově. Rovněž se aktivně zapojoval do městské nebo okresní samosprávy a vstupoval do místních spolků, které finančně podporoval. Část místních továrníků začala pro své zaměstnance zavádět nejrůznější benefity, protože kvůli velké koncentraci průmyslu ve městě byl stále nedostatek pracovních sil. Dle odhadu pracovalo v lomnických areálech za první republiky přibližně tři až tři a půl tisíce lidí. A jaké to byly benefity? Převážně fondy na podporu dlouhodobě nemocných, zraněných, nezaměstnaných, sirotků a vdov, ale i nabídky ubytování v dělnických domcích nebo ve svobodárně nebo úřednickém domě.

Později byly budovány závodní jídelny a nabízeny rekreační zájezdy.

Poklidný chod výroby výrazně narušovaly sociální bouře dělníků usilujících o lepší pracovní podmínky, hospodářské krize, obě světové války i nástup komunismu. Během obou válek se v podnicích částečně nebo úplně přešlo na válečnou výrobu, aby byl jejich provoz udržen. Továrníci v té době pomáhali sociálně slabým i rodinám zatčených a finančně podporovali odboj. Někteří se do něj sami aktivně zapojili – zde je třeba připomenout odvalu mladého továrníka Josefa Mizery, který se již na jaře 1939 postavil do čela lomnického odboje a zdárně jej řídil až do května 1945.

Po druhé světové válce nastala snaha vše vrátit do předválečného stavu, ale ne vždy byla úspěšná. Chyběly suroviny pro výrobu i dělníci, z nichž část odešla do pohraničí. Společnost se vyrovnávala s otázkami kolaborace (například v případě neoprávněného obvinění Antonína Jíny) a znárodnování, které se týkalo firmy P. A. Šlechta a syn.

Situaci ovlivnily parlamentní volby v roce 1946.

O rok později byl zahájen dvouletý hospodářský plán (dvouletka) s cílem obnovit válkou zničené hospodářství a zvýšit průmyslovou výrobu o 10 procent

Reklama je nedílnou součástí propagace firem již od roku 1860. U nás jich nejvíce vyprodukovaly konkurenční podniky Josef Jína a Antonín Jína, které soupeřily o prvenství na trhu (sbírka Jaroslava Kordíka)

v porovnání s předválečným stavem. Dvouletka ještě respektovala rovnoprávnost soukromé ho a státního (znárodněného) sektoru, představovala však již direktivní zásah do ekonomiky státu.

Zásadní zlom přinesl Únor 1948.

Nejdříve došlo ke znárodnění největších lomnických továren – podniků rodin Hornychoých, Horákových, Halířových, Crhových a Jínových. Menší provozny následovaly během dalších dvou let. Majitelé továren přišli téměř o veškerý majetek. Čekalo je stíhání komunistickým režimem, nelidské zacházení, věznění, sociální nejistota, stigma pro celou rodinu. Tato kapitola lomnické historie na své po drobné zpracování teprve čeká.

Znárodněné továrny se postupně staly součástí velkých státních podniků, jako byly Technolen, Elitex, Čokoládovny, Interiér nebo Kovožávody.

Po sametové revoluci proběhly v devadesátých letech restituce nebo privatizace místních továren, což však vedlo k zániku původní výroby. Dnes jsou bývalé továrny většinou využívány firma mi s jiným výrobním sortimentem.

V příštím vydání se zaměříme na prvního lomnického továrníka a starostu města Vincence Mastného a jeho rodinu.

/ Lenka Morávková, kronikářka města, *Lomnické rozhledy*

lomnicko

TUHAŇ –

V NEDĚLI 24. KVĚTNA se konají tradiční TRHY TUHAŇ. Těšíme se na Vaši účast a prosíme o sdílení. 😎

semily

🎻 Před sedmdesáti pěti lety zemřel významný český hudební skladatel J.B. Foerster (1859 - 1951) a před šedesáti lety jeho osobní tajemník, semilský rodák, hudební skladatel a pedagog Jindřich Hybler (1891-1966).

V prostorách semilského muzea se **17. května ve 14 hodin** otevře malá výstava, o J. Hyblerovi promluví Miloš Plachta, o J. B. Foerstrovi promluví Tomáš Židek. Zazní i ukázky z děl obou autorů, vystoupí sbor Salvátor z Chrudimi. Zazní

i ukázky z děl obou autorů. Duo pro housle a violoncello J. Hyblera přednesou Rebeka Kotar a Jozef Bartoň.

Jindřich Hybler (vlevo)
a skladatel Foerster

V kostele sv. Petra a Pavla v Semilech proběhne v ten den **od 9:30** mše svatá, kterou doprovodí chrudimský sbor Salvátor.

Vstupné je dobrovolné.

SEMILY, HRADEC KRÁLOVÉ – Vzácná poštovní známka z roku 1919 patří dědicům nizozemského sběratele Johanna Kleina, rozhodl dnes Krajský soud v Hradci Králové. Potvrdil tak rozsudek Okresního soudu v Semilech, který loni v září vyhověl Kleinovým potomkům ve sporu s dědici českého sběratele Ludvíka Pytlíčka.

Spor vedli o vlastnictví takzvané žilkované čtyřkoruny, československé známky v hodnotě kolem pěti milionů korun. Rozsudek krajského soudu bude pravomocný, jakmile bude doručen účastníkům řízení.

Kleinovi dědicové tvrdí, že mu známka byla ukradena v roce 1991 při výstavě v Tokiu. „Žalovaným se především nepodařilo prokázat, že pan Pytlíček starší zakoupil tuto poštovní známku od původního majitele ještě před konáním výstavy v Tokiu,“ řekla mluvčí krajského soudu Kateřina Jarkovská.

Kleinovi dědicové uspěli s tvrzením, že mu známka byla ukradena. Policie po odcizené známce ve spolupráci s Interpolem neúspěšně pátrala déle než 20 let. V roce 2017 se překvapivě objevila v Praze na aukci, do které ji dal český sběratel Ludvík Pytlíček. Ten před svou smrtí tvrdil, že známku neukradl, ale od Kleina koupil. Dědicové Pytlíčka se proti verdiktu okresního soudu odvolali. I u hradeckého krajského soudu v závěrečné řeči požadovali zamítnutí žaloby a navrácení známky.

Podle Pytlíčka mladšího jeho otec vzácnou známku získal díky tomu, že Klein

vlastnil dva exempláře. Soudu dříve řekl, že s otcem na začátku 90. let jel do Rotterdamu od Kleina známku koupit. „Nepovedlo se nám prokázat samotnou koupi známky před 30 lety, což je vždycky po takové době komplikované. Každopádně nic to nemění na tom, že taťka byl čestný člověk a určitě by nikdy takovou věc neudělal. Jsem si jistá, že známka patřila našemu tatínkovi,“ řekla novinářům Pytlíčková dcera Martina Kovač.

Podle Josefa Chudoby ze Svazu českých filatelistů, který v roce 2017 upozornil, že může jít o ukradenou známku z Tokia, je dobře, že spor skončil. „Prokázalo se, že je to známka, která byla ukradena v Tokiu. Jsem rád, že po devíti letech soudní řízení skončila a známka se může znovu objevit na trhu, na výstavách a ve sbírkách sběratelů. Bude mít velký příběh. Je to velmi zajímavá známka,“ řekl novinářům Chudoba. (A11)

≡ Semilské kulturní tipy:

pondělí 18. května v 19.00 v Golfu

MARTIN KASÍK

Poslední koncert 69. sezóny KPH. Martin Kasík patří k nejvýraznějším osobnostem české hudební scény. Kritika i veřejnost oceňují jeho tvořivý, poetický přístup k interpretaci, kterým zachycuje náladu okamžiku, duchovní přesah a mimořádnou bohatost a pro měnlivost nálad. Vítězství v soutěži Pražského jara 1998 a Young Concert Artists v New Yorku 1999 mu otevřela cestu na světová pódia – Carnegie Hall, sál Berlínské filharmonie, Wigmore Hall, Tonhalle Zürich, Gewandhaus Leipzig, Concertgebouw Amsterdam, De Doelen Rotterdam, Finlandia Hall Helsinky, Auditorio de Barcelona, Suntory Hall Tokyo, Kennedy Center Washington aj. Jeho nahrávky pro spo lečnosti Supraphon a Arco Diva získaly nejvyšší ocenění v časopisech Gramophone, Repertoire a Harmonie. Vstupenky v prodeji na místě před koncertem. Vstupné: 350 Kč / studenti (do 26 let) a senioři (nad 65 let) 250 Kč

čtvrtek 21. května v muzeu a v Jílovcké ulici

MUZEJNÍ NOC 2026

17:00 Vyhlášení výtvarné soutěže Vpohybu

17:30 Vpohybu – taneční vystoupení žáků ZUŠ Semily se saxofonovým doprovodem

17:45 – 18:15 – Komentovaná prohlídka výstavy Na vlnách dobrodružství a Hold skladatelům

18:00 Haló, Jácíčku – loutkové divadlo pro děti (Divadlo PUK)

18:30 Komentovaná prohlídka Radosti života

19:00 – 21:00 – Koncert skupiny Trojboy (folk, country)

17:00 – 21:00 Detektivní hra na roubenkách, možnost pro hlídky léčitelské expozice, bylinková dílna. Vstupné zdarma.

22. května v 19.00 v kině

František Mašek: Portugalské pobřeží & Gibraltar & Svatojakubská pouť

Cestopisná přednáška pojednávající o 30ti denní cestě autem po Portugalském pobřeží a o Gibraltaru, je určena jak pro ty, kteří tuto cestu plánují, tak i pro ty, kteří chtějí poznat tato zajímavá místa prostřednictvím filmu, fotografií a vyprávění. 30ti minutový dokument, kterým provází herec Otakar Brousek, vznikl v produkci společnosti IMF Vision s.r.o. v režii Františka Maška. Součástí přednášky je představení Svatojakubské pouti do Santiaga de Compostela.

neděle 24. května od 15 hodin v Golfu

PŘEHLÍDKA DECHOVEK

32. ročník tradiční přehlídky dechové hudby – tentokrát s trochu netradičním programem. Vystoupí místní dechová hudba Semilská 12 pod vedením Daniela Bismilera, která si svým bohatým repertoárem a dlouholetou tradicí získala přízeň posluchačů v Semilech i okolí. Hostem přehlídky bude Jiří Zmožek, známý skladatel a zpěvák, jehož písně jako Už mi, lásko, není dvacet let, Ave Maria nebo S láskou má svět naději patří k oblíbeným melodiím několika generací. Hudební odpoledne plné tradice, známých písní a dobré nálady.

Vstupné v předprodeji: 200 Kč / na místě: 280 Kč

železnobrodsko

ŽELEZNÝ BROD – Velká osobnost moravské hudby Zuzana Lapčíková v kostelíčku Na Poušti

Letošního 30. ročníku Jubilejní obnovené svatojanské pouti (**16. května**) se zúčastní i významná cimbalistka, folklórní a folková zpěvačka, skladatelka, scenáristka, ... a žena různých talentů – Zuzana Lapčíková. Ve světové premiéře pro tuto příležitost zkomponovaného díla Bohuslava Lédla „Missa iubilensis“ bude **v 11 hodin** doprovázet na cimbál a zpívat sóla s Evou Lédlovou při slavnostní bohoslužbě.

Odpoledne **ve 14.30** bude mít v kostelíčku samostatný koncert.

Mohu jen doporučit možnost osobního setkání s touto umělkyní v kostelíčku sv. Jana Nepomuckého Na Poušti v Železném Brodě.

/ Martin Tomešek

Symbol „V“ za druhé světové války

Tento symbol známe z mnoha dobových fotografií. V létě 1941 zaplavilo Protektorát výrazné písmeno „V“ doprovázené plakáty, které hlásaly víru v německé vítězství. Objevovalo se téměř všude – na čelech lokomotiv, na oknech tramvají i na domech v podobě nápisů, vývěsních štítů, plakátů nebo vlajek.

Pomocí vápna jím byly pokryty ulice i náměstí. Pronikl i na titulní stránky novin a časopisů, a dokonce i do některých úředních dokumentů. Do akce Viktoria, jak

byla kampaň oficiálně nazvána, se museli zapojit majitelé obchodů, hotelů, firem a úřadů. Do věčka byly vysazovány dokonce městské záhony s květinovou výzdobou. Málokdo dnes ví, že heslo „V jako vítězství“ zaznělo poprvé v belgickém vysílání BBC dne 14. ledna 1941 a původně bylo symbolem víry v porážku nacistického Německa. Belgická redakce BBC vyzvala krajany ve své okupované zemi, aby symbolem písmena „V“ vyjadřovali svou víru ve vítězství Spojenců. Tato myšlenka se rychle rozšířila nejen v Belgii, ale i v Nizozemí a severní Francii. Po tomto úspěchu se evropská služba BBC rozhodla šířit tento symbol odporu také do dalších zemí.

Na území protektorátu se symbol „V“ poprvé objevil koncem března 1941. Okupační úřady jej však zaznamenaly až koncem června téhož roku, kdy byl namalován na veřejných místech v Praze, Táboře a Kolíně. Zpočátku neznaly jeho význam. Nacistická propaganda, z podnětu ministra propagandy Josepha Goebbelse, se pokusila symbol převzít a využít ve svůj prospěch. Ve svém deníku poznamenal, že řešením je písmeno „V“ přivlastnit a interpretovat ho jako „Viktoria“ – tedy německé vítězství. K této propagandistické protiakci došlo 17. července 1941 a týkala se také našeho města. Pan Bohuslav Kacálek ji ve svých vzpomínkách popsal takto: „Při cestě do školy jsme museli překračovat velká bílá V, což znamenalo VIKTORIA = vítězství. Bylo to namalováno na všech ulicích, na náměstích dokonce třikrát za sebou a na všech plakátech to bylo ještě rozvedeno jako velké vítězství Velkoněmecké říše na všech frontách.“ Podle Goebbelsových zápisů měla tato propaganda velký úspěch, avšak realita byla jiná. Hlavní úřad říšské bezpečnosti upozorňoval, že plakáty s nápisem „Viktoria“ jsou často poškozovány nebo doplňovány posměšnými nápisy.

Sabotáž nacistického „V“ dosáhla vrcholu již kolem 20. července, jak dokládá i hlášení Hlavního úřadu říšské bezpečnosti z 30. července 1941: „... Během 19. 7. 1941 a během noci na 20. 7. 1941 Češi jako na povel začali po celých Čechách s akcí proti německé ‚V‘ propagandě. Na náměstích, ulicích, na stěnách a stožárech, a zvláště na státních budovách se objevilo písmeno V se znakem srpů a kladiva nebo s heslem ‚ČSR (Churchill, Stalin, Roosevelt)‘. V mnoha případech byla písmena V přepsána hesly, např. ‚Anglie vítězí – Německo prohrává‘, ‚Vítězství Sovětů – Sověti všude‘, ‚Ať žije Beneš‘, ‚Armáda ČSR je připravena – Ať žije armáda ČSR‘, ‚Vyžírkové Vyžrali Vepřové‘, ‚Vepřové Vyžrané...“ Okresní úřady proto dostaly příkaz tyto závady okamžitě odstraňovat. Všechny případy pomalování nebo poničení plakátů šetřila protektorátní policie a zatčené pachatele měla předat gestapu. V naprosté většině případů k odhalení viníka nedošlo. Jak opět uvedlo hlášení Hlavního úřadu říšské bezpečnosti z 1. srpna 1941, k další vlně letáků a nápisů došlo v sobotu a neděli 26. a 27. července: „...Protiněmecká propaganda české opozice pokračuje v nezmenšeném měřítku a jak vysvítá z četných zpráv, je částečně na vzestupu.

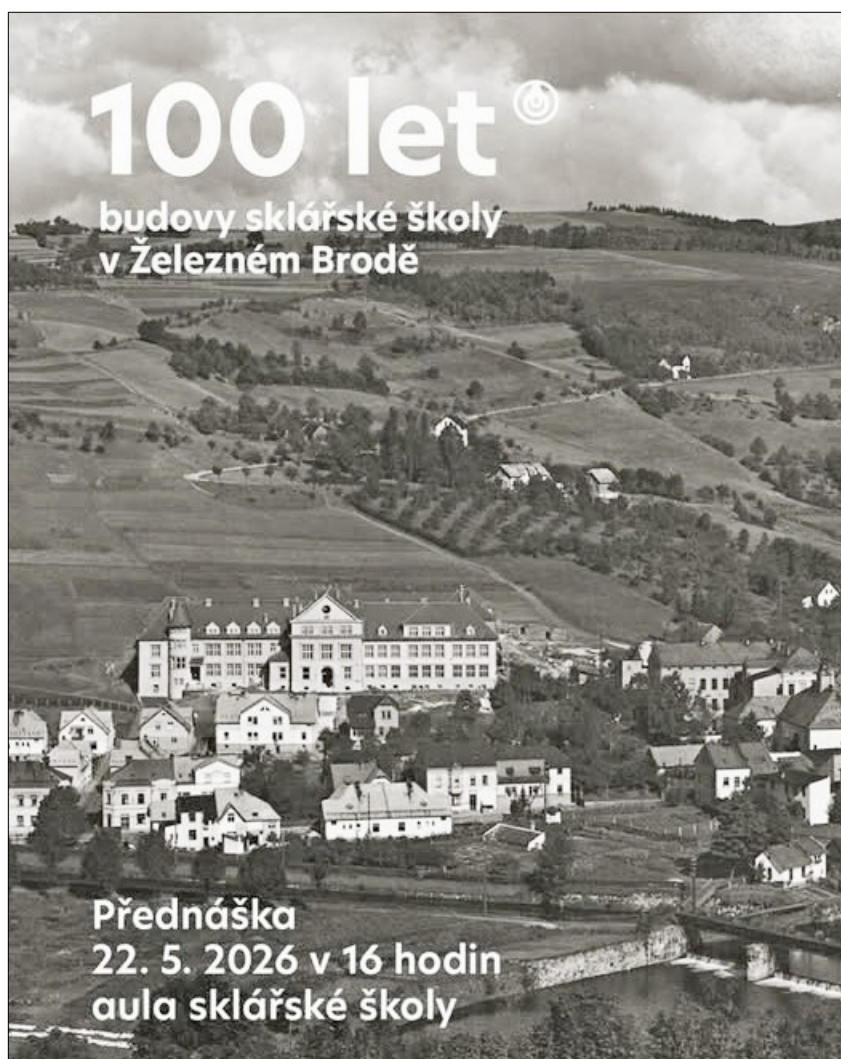
Protiněmecké nápisy zejména s prosovětskými hesly, psané křídou, barvami nebo vápnem, se nadále objevují na domech, zdech, železničních vagónech, směrových tabulkách, telegrafních sloupech, cestách, přechodech atd.

Je pozoruhodné, že těchto protiněmeckých akcí se zúčastňují malé děti...“

Nacistická akce „Viktoria“ tak pro okupační správu představovala značnou zátěž, bylo nutné rychle vyrábět propagační materiály, distribuovat je a zároveň hlídat, aby nebyly ničeny. To byl důvod, proč nacistický aparát začal od této propagandistické akce ustupovat. Konec celé operace nacisté oznámili 19. listopadu 1941. Nechuť obyvatel a reakce odboje nakonec vedly k tomu, že 20. ledna 1942 vydaly protektorátní úřady výnos o nepoužívání a odstraňování těchto symbolů.

/ David Řeřicha, pracovník muzea, *Železnobrodský zpravodaj*

ŽELEZNÝ BROD – Přednáška: 100 let budovy sklářské školy Dne 23. května uplyne 100 let od slavnostního předání nové budovy sklářské školy veřejnosti. **V pátek 22. května**, v předvečer tohoto významného jubilea, se v aule sklářské školy od 16 hodin uskuteční komorní přednáška 100 let budovy sklářské školy, která přiblíží barvitý a mnohvrstevnatý příběh vzniku této výjimečné stavby. Nová budova školy se stala nejen důležitým mezníkem v dějinách školy, ale výrazně ovlivnila i kulturní a společenský život místní komunity.
(Martin Hlubuček)

Významný a světlý den činnosti Kolára

„Dne 26. dubna 1934 hráli jsme tříaktovou veselohru V. Wenera Zuzana hraje vabank s vzácným a milým hostem, paní Medou Valentovou, hostem Pražských městských divadel. Bylo to poprvé, kdy náš spolek hrál s hostem z přední české scény a byl to hned na poprvé host tak vysoké umělecké úrovně a tak všeobecně oblíbený a populární. Požádali jsme o hostování na podnět paní profesorky Hany Kynčilové a jejího manžela Ant. Kynčila, když paní Valentová hrála s ochotníky v Turnově, čímž byla objevena možnost, aby hrála i s námi. Výbor schválil, aby byla pozvána – i finanční podmínky. Napsali jsme jí dopis. Nedočkali jsme se odpovědi. Při náhodné návštěvě Prahy navštívili ji Zd. Krčan a L. Zindulka v divadle, kde získali její souhlas. O datu jednal ještě Otka Hrubý a MUDr. Lad. Nebeský, jenž použil své osobní známosti s režisérem Vinohradského a Komorního divadla p. Gabrielem Hartem, abychom dostali nápovědskou (!) knížku a některé rekvizity. Zkoušet jsme začali ovšem již dříve, než jsme se dověděli, že paní Valentová může u nás hrát 26. dubna.

V režisérské radě bylo dohodnuto, že režii této hry bude mít prof. Boh. Košábek. Obsadil tedy hru s některými potížemi, neboť nebylo možno sehnati někoho pro roli služky v I. jednání (matce jedné naší členky zdála se tato role málo významnou, a proto ji vrátila se zvláštním dopisem – co tam holka říkala, nevím) a pro děvčata z kadeřnictví v II. jednání. Zkoušet počal 10. dubna a řídil

celkem 6 zkoušek. Dne 19. onemocněl a požádal mne, abych ho zastupoval (*prof. Josef Bernard, pozn. autora*). Nemoc se protáhla, a tak jsem divadlo dodělal já. Zkoušek bylo celkem 12. Poslední zkoušku měli jsme odpoledne před představením, neboť paní Valentová přijela už v půl 3 hod. odpoledne z Prahy. Přivezl ji ochotně pan Mr. Ph. Rudolf Šaller mladší autem. S paní Valentovou jsme probrali všechny její výstupy, t. j. skoro celou hru.

Valentová s Vlastou Burianem ve filmu *To neznáte Hadimršku*

Získala si nás hned svou nenuceností a příkladnou ochotou. Přivezla s sebou některé důležité a těžko dosažitelné rekvizity, např. psa, peníze divadelní, přístroj na rovnání nosu, gumovou masku na obličej a naslouchadlo pro hluché, jichž používá ve hře teta Berta, různé připravené dopisy, jež se během hry přinášejí na scénu, drobnosti na pult účetnický atd.

Zkouška sama byla pravou školou pro naše herce. Poradila každému, jak si má vést, opravila některá postavení a pohyby na jevišti, upozornila, že František má šišlat v I. jednání, jelikož mu chybí dva zuby, Chmelík se musil najednou mazlit se slovy a mnoho jiných podrobností. Účinkující, kteří právě nehráli, sledovali tuto zkoušku s napjatou pozorností a byli všichni uchvázeni uměním i milou srdečností vynikající umělkyně. *(Ve hře mimo Medy Valentové vystoupilo 23 herců Kolára a herecky náročné dílo se velmi vydařilo, pozn. autora.)*

Samozřejmě Zuzana paní Medy Valentové byla osou a korunou celého představení. Byla tak chytrá, tak přirozená, tak strhující, tak půvabná. Vydala ve hře vše, co může vydati při nejdůležitějším představením před nejnáročnějším obecenstvem. Tato svědomitost a herecký zodpovědnost jí dělá čest a byla všemi, spoluherci i obecenstvem, vděčně oceněna.“

I Meda Valentová odjížděla spokojena a napsala vzkaz do pamětní knihy.

Z kroniky Ochoťnického spolku Kolár vypsál

/ Jan Luštinec, *Zpravodaj města Jilemnice*

Poznámka:

Meda Valentová (1898–1973) od roku 1930 příležitostně hostovala v Divadle na Vinohradech, od roku 1936 zde působila jako stálý host a posléze jako stálý člen. Po válce vystupovala na scénách Divadla v Karlíně (1945–1946), Divadla Voskovce a Wericha (1946–1948), od roku 1948 působila v Divadle státního filmu a v letech 1951–1959 v Divadle Na Fidlovačce.

Nejčastěji se objevovala v konverzačních komediích, někdy po boku Vlasty Buriana, Jaroslava Marvana nebo Oldřicha Nového.

Z její filmografie:

- ▼ 1925 Jedenácté přikázání, Ema Králíčková, režie Václav Kubásek
- ▼ 1931 To neznáte Hadimršku, Mici Angora - herečka, režie Karel Lamač a Martin Frič
- ▼ 1940 Baron Prášil, Prášilová, režie Martin Frič
- ▼ 1941 Rukavička, Houdková, režie J. A. Holman
- ▼ 1942 Valentin Dobrotivý, majitelka módního salonu, režie Martin Frič
- ▼ 1944 Neviděli jste Bobíka?, Hyacinta Horáková, režie Vladimír Slavínský
- ▼ 1945 Řeka čaruje, Šupitová, režie Václav Krška
- ▼ 1947 Poslední mohykán, Kohoutová, režie Vladimír Slavínský
- ▼ 1952 Anna Proletářka, Prokopcová, režie Karel Steklý
- ▼ 1954 Cirkus bude, svatebčanka, režie Oldřich Lipský
- ▼ 1971 Dívka na koštěti, babička Bláhová, režie Václav Vorlíček

VALDŠTEJNSKÁ LODŽIE – V pátek 22. 5. nás čeká koncert zpěvačky a klavíristky Lucie Dlabolové s kapelou složenou z všestranného bubeníka Miloše Dvořáčka, kytaristy a zpěváka Marka Doubravy a kontrabasisty Petra Dlaboly.

V květnu se prodlužuje otevírací doba výstavy Duše dřeva, která představuje loutkové bytosti Věry Říčařové a Františka Vítka. Výstava je otevřena od čtvrtka do neděle, stejně jako kavárna Café Loggie. Více informací najdete na www.valdstejnska-lodzie.cz.

(Valdštejnské imaginárium)

JIČÍN – 60 LET JIČÍNSKÉ HVĚZDÁRNY ★

Centrum přírodních věd - Hvězdárna Jičín funguje ve své současné podobě od roku 2016, její historie je však mnohem bohatší. Kořeny tohoto místa sahají až do let 1824–1843, kdy budova sloužila jako sklad střelného prachu. Hvězdárnou se stala o více než sto let později a slavnostně byla otevřena 17. října 1965. 😊

Toto významné jubileum si nyní můžete připomenout na Valdštejnově náměstí. U vstupu do parku na vás čeká výstava věnovaná historii i současnosti jičínské hvězdárny. (MIC Jičín)

POPOVICE - 60 let pomníčku Josefa Šimka v Popovicích

Na začátku Popovic na pravé straně silnice míváme pomníček, jehož vybudování zajistili MNV a občané Popovic v roce 1946. Má připomínat událost, která se zde odehrála na samém konci 2. světové války.

V noci z 8. na 9. května z roku 1945 byl fašisty zastřelen nadporučík Josef Šimek z nedaleké Nemyčevsi. Stalo se to při plnění rozkazu velitele partyzánské skupiny, který byl požádán vedením partyzánů a Revolučním národním výborem o pomoc při odzbrojování německých vojáků v Jičíně.

Josef Šimek sestavil pětičlenný oddíl, z toho čtyři, a to Hoftrichtr, Tichý, Žitný a četař Vraštil nasedli do sadařského auta. Poslední dva jmenovaní seděli vzadu na plachtě, pod níž byly schované zbraně a jeli do Jičína. V Popovicích u cihelny rozhodil popovický kovář pan Hrdý jím zhotovené železné ježky a o jeden z nich píchlo u auta pravé přední kolo. Při opravě je dojel Josef Šimek, který jel na motorce a kterou předal Vraštilovi, aby jel napřed. Sám spolu s ostatními po opravě nasedl do auta a pokračovali na Jičín, ale po vyjetí kopečka je obklíčilo asi osmdesát Němců, kteří též opravovali poškozené auto. Při kontrole si posvítili pod plachtu a zjistili, že vezou zbraně a munici. A hned křičeli „partyzáni hált, hált“. Na jejich povel museli vystoupit z auta a byli prohledáváni, zda nemají u sebe zbraně.

Jeden z německých vojáků zastřelil nadporučíka Šimka, který byl oblečen do uniformy Československé armády, dávkou ze samopalů. Zbylí tři byli postaveni ke zdi a hlídání. Asi po třech hodinách dostali povel nasedat a tělo Josefa Šimka položili na munici poškozeného nákladního auta. To zapřáhli za další auto a pokračovali na Tuř.

Cestou si uvědomili, že je tažené auto zdržuje, proto ho na křižovatce u Tuře na Kacákovu Lhotu odpřáhli a s tělem Josefa Šimka podpálili. Oheň uvedl naloženou municí a pancéřové pěsti k explozi.

Vybudovaný pomníček se stal pamětním místem v roce 1946, kde si místní i obyvatelé z okolních obcí a příbuzní Josefa Šimka připomněli nejen tuto událost, ale i konec 2. světové války. Celá připomínka začínala v podvečer řazením průvodu u restaurace Miroslava Matějky, kde jim k tomu hrála dechovka a řadil se průvod v čele s představiteli obce a složek NF. Za nimi šli rodiče s dětmi, které měly v rukou tyčku s lampiónem. Po vystoupení hosta slavnosti kapela zahrála hymnu a nastal okamžik, na který starší děti čekaly. Byly vystřeleny rakety, a hlavně byl zájem o ty s padáčkem.

/ Vladimír Ulrych, *Jičínský zpravodaj*

liberecko

⌘ Na vybudování kontroverzní mezistanice lanovky na Ještěd vedení města netrvá

Na vybudování kontroverzní mezistanice plánované lanovky na Ještěd vedení Liberce netrvá. S rozhodnutím, zda tam bude, chtějí podle náměstka primátora Jiřího Jand'ourka počkat na názor krajinářů a památkářů. „My teď čekáme na posouzení zjišťovacího řízení EIA a krajinného rázu. Já jsem vždycky říkal, že když mi někdo z dotčených orgánů anebo z lidí, kteří budou posuzovat krajinný ráz, řeknou, že to není vhodné, tak okamžitě tam ta lávka končí,“ řekl náměstek primátora Liberce pro architekturu, veřejný prostor a dopravní stavby.

Podobu nové lanové dráhy na Ještěd představilo vedení města s architekty, kteří ji projektují, před dvěma měsíci. Součástí návrhu byla i mezistanice, která u předchozí lanovky nebyla. Tato změna se části místních ani liberecké opozici nelíbí. Obavy mají z toho, že naruší krajinný ráz, protože by měla být ve výšce 40 metrů a od ní by měla vést 80 metrů dlouhá vodorovná lávka.

náš jubilant

≡ František Pošepný

(30. března 1836, Jilemnice – 27. března 1895, Döbling u Vídně)

Geolog František Pošepný patří mezi světoznámé české vědce. Jeho dílo zůstává aktuální dodnes.

C. k. horní rada prof. František Pošepný je považován za jednoho ze zakladatelů světové ložiskové geologie. Jeho význam a vědecký věhlas daleko přesáhl hranice naší vlasti. Narodil se v zámeckém areálu v Jilemnici v dnes již zbořené budově vedle čp. 1. (V jejím místě dnes stojí pomník.) Otec tu měl vinárnu a bednárnu. Byl mimo jiné výhradním dodavatelem vína pro jilemnickou faru (nezapomeňme, že víno je zapotřebí také pro bohoslužby) a jeho živnost dobře prosperovala. Pečlivá matka Františka Pošepná, roz. Jírová, jak vysvítá z dochované korespondence doma vytvářela krásnou atmosféru. František měl z oken rodného domu výhled na jilemnickou školu (dnes je přestavěná a jako budova C slouží městskému úřadu), kde se setkal s vynikajícím učitelem Františkem Poličanským. Prospíval výborně a jako je den z nejlepších žáků byl zapsán do zlaté školní knihy.

Posléze navštěvoval také školy v Liberci a Dvoře Králové a vyšší reálku v Praze. Poté studoval na pražské polytechnice (1852–1857) a na příbramském horním učilišti (1857–59), pozdější báňské akademii, kde ho ovlivnil tehdejší ředitel Johan Grimm, a to výklady o rudních ložiskách. Roku 1855 obnovil ing. Emil Porth těžbu měděné rudy ve starých dolech na jilemnickém Kozinci. Těžba se ukázala jako neperspektivní a po několika letech zanikla. Mezitím se František při návratech domů s ing. Porthem sblížil a získal velké zkušenosti. V časopise Živa pak publikoval své tři první odborné články inspirované průzkumy na Jilemnicku.

Po absolutoriu studia byl přijat do státní služby. Tehdy započal cílevědomě rozvíjet svoji vlastní vědeckou práci v těsném propojení s praxí. V roce 1860 byl jako horní praktikant přidělen báňskému ředitelství v Cluji (Kluži, Kološváru). Pod dojmem svých nedostatečných znalostí požádal o umožnění studijního pobytu v Říšském geologickém ústavu ve Vídni. Dvouletého období využil ke studiu odborné literatury a intenzivní účasti na geologických přednáškách, ale i v této době se zabýval výzkumem v terénu, například v Rodně v severním

Rumunsku. Pracoval také na řadě míst v Sedmihradsku a v Alpách. V roce 1872 se stal hlavním geologem pro Uhry a sídlil v Banské Štiavnici. Prováděl výzkum řady slovenských rudných ložisek a průvodních genetických jevů, zejména na Magurce, ve Španej Dolině, v Kremnici a v Nové Bani. Pro neshody se štiavnickým báňským ředitelstvím se roku 1874 svého místa vzdal. (Svou roli tu jistě sehrála i skutečnost, že byl cholerik se všemi negativními stránkami a projevy – výbušnou povahou, impulzivním jednáním, nadřazenými postoji, prosazováním svých představ a záměrů navzdory celému okolí. Neuměl navíc maďarsky.)

Poté působil jako geolog při ministerstvu orby a hornictví ve Vídni. O pět let později podal tomuto resortu obsáhlý návrh zdůvodňující nutnost zavedení studia geologie

ložisek na rakouských báňských akademiích, který byl přijat. Nová katedra pro tento obor byla zřízena současně ve štýrském Leobenu (Lubnu) v Rakousku a v Příbrami, kde byl Pošepný pověřen přednáškami a organizační prací. Stal se zde nejvýraznější osobností. Bylo mu stále zřejmější, že dosud běžné třídění rudných ložisek podle tvaru a nerostného obsahu nedostačuje – názory na jejich vznik jsou dosti zmatené, nevysvětlují všechny pozorované jevy a neposkytují věrohodná kritéria pro ložiskové předpovědi. Na základě svých vlastních zkušeností i poznatků získaných při obsáhlém studiu odborné literatury začal budovat nový systém klasifikace, v němž jsou ložiska řazena podle způsobu svého vzniku (geneze). Bylo třeba velkého úsilí, nesčetných pracovních cest, fará ní do dolů, namáhavých pozorování pod zemí a na povrchu, přesného pořádku, kritického hodnocení a zobecňování výsledků a následných tvůrčích syntetických dedukcí a ověřování. Účastnil se mnoha odborných diskuzí a zároveň sepisoval dílčí studie o výsledcích. Postup ně začal formulovat zákonitosti vzniku nalezených typů rudných ložisek. Toto obrovské pracovní vypětí se negativně podepsalo na jeho zdravotním stavu.

Na Báňské akademii v Příbrami působil v letech 1879–1889. Již v roce 1879 mu byl udělen titul horního rady a byl jmenován docentem speciální geologie loži-

sek, roku 1882 mimořádným profesorem a v roce 1887 řádným profesorem speciální geologie ložisek a analytické chemie, což mu přineslo i dobré hmotné zajištění. Vychovával novou generaci báňských inženýrů a zároveň se věnoval výzkumu příbramského rudního revíru, ale i dalších českých rudných okrsků. Tehdy se bohužel k plicním obtížím začalo přidružovat i srdeční onemocnění. V roce 1888 proto žádal o roční dovolenou ze zdravotních důvodů. Zdravotní potíže jej v roce 1889 přiměly nakonec k odchodu do penze. V té době mu byl za jeho pracovní výsledky udělen Řád Železné koruny. Tím ovšem jeho vědecká činnost zdaleka neskončila. Navzdory nemoci se vy dal na cesty po světě a přinesl spoustu poznatků i materiálů.

Vynikající pomocnicí se mu stala manželka Klotilda, rozená Vovsová, pocházející z významného jilemnického rodu. Prof. R. W. Raymond, tehdy nejvýznamnější americký geolog, první životopisec a veliký ctitel Pošepného díla, napsal v předmluvě k druhému (anglickému) vydání *The Genesis of Ore Deposits* mimo jiné tato slova: „Věřím, že se neprohřešuji proti pravidlům slušnosti, když se na tomto místě zmíním o paní Clotildě Pošepné, která doprovázela svého význačného manžela na jeho cestách do Spojených států v roce 1876 (jako na mnohých jiných cestách a expedicích), a s kterou mělo mnoho členů ústavu potěšení se v té době seznámit. Nevzpomínám si na žádné jiné manžele, kteří by byli tak dokonalí ve vědecké práci, tak naprosto jednotní a vzájemně se doplňující. Pokud jde o jazykovou otázku, pamatuji se například, že jeden z nich mi řekl, že si mezi sebou rozdělili mapu poledníkem protaženým východní Evropou. On si vzal na starost jazykovou oblast na východ od této čáry a ona západní oblast včetně všech evropských jazyků a veškeré literatury, které se všeobecně považují za nezbytné z hlediska lingvistiky. Němčina byla pochopitelně společnou půdou oběma. (...) S ohledem na podíl, který měla jeho žena na práci prof. Pošepného věnované ústavu a vědě, jsem na začátek knihy vložil tato slova a nepochybuji, že budou vřele přijata každým čtenářem: Na důkaz vděčnosti za spolupráci a účasti nad zármutkem je tento svazek věnován paní Clotildě Pošepné.“

Z Příbrami odešel do Vídně, kde se nadále věnoval srovnávacímu studiu povahy rudných ložisek, a to i s četnými exkurzemi do revírů v evropském Rusku, Německu, v Itálii, na Sardinii, ve Francii, Anglii, Norsku, Švédsku i v Palestině. Prohlubující se srdeční onemocnění však 27. 3. 1895 ukončilo jeho životní dráhu ve věku 59 let. Nikdy neztratil české cítění. Zemřel ve Vídni, přál si však, aby byl pochován po boku svých rodičů v rodné Jilemnici. Tak se také stalo.

Bibliografie Františka Pošepného přesáhla počet 100 knižních či časopiseckých titulů – vědeckých pojednání. Všechny jeho studie byly přípravou na velké syntetické dílo, které mělo obsahovat typologii rudných ložisek a z ní odvozené i teorie jejich geneze.

Z jeho prací mají dodnes zásadní hodnotu ze jména dvě díla, především kniha *The Genesis of Ore Deposits (Geneze rudných ložisek)* poprvé vydaná roku 1893 v Chicagu v USA, česky pak v roce 1927 a 1986, v níž vyložil teorii vývoje rudných ložisek. Jeho druhá kniha o českých zlatorudných ložiskách vydaná

posmrtně pod názvem *Goldvorkommen Böhmens und benachbarten Ländern (O výskytu zlata v Čechách a v přilehlých zemích)* z roku 1895 byla jen dílčí částí zamýšleného díla o všech rudných ložiskách.

Pošepný svými výzkumy významně při spěl k upřesnění znalostí v oboru stratigrafie, regionální geologie, hydrologie i hornictví. Bohatý vědecký materiál, který získával na svých cestách a posléze doma zpracovával, publikoval ve dvou rozsáhlých svazcích sborníku *Archiv für praktische Geologie*. Báňská akademie byla později z Příbrami přemístěna do Ostravy. Na svého znamenitého profesora ale nikdy nezapomněla. Tam také později vznikl prostorný Geologický pavilon prof. Františka Pošepného a dodnes nabízí návštěvníkům zajímavé expozice. K Pošepného vědeckému odkazu se hlásí též současná generace ložiskových geologů po celém světě jako k zakladateli nové moderní nauky o rudných ložiskách. Práce celé řady význačných geologů z celého světa, jakož i výzkumy představitelů české geologie navazovaly a dosud navazují na studie podepsané Pošepného jménem. Česká akademie věd uděluje každoročně za zásluhy o rozvoj geologických a geografických věd zlatou a stříbrnou plaketu nesoucí jméno Františka Pošepného. Slavné jméno jilemnického rodáka zná a uctívá bez nadsázky celý geologický svět. Co si víc přát? Ani my nesmíme zapomínat.

/ Jan Luštinec, *Zpravodaj Jilemnice*

pozdní sběr

VEŘEJNÁ SBÍRKA NA POMOC RODINĚ ZASAŽENÉ POŽÁREM

POMOC RODINĚ KAISEROVÝCH A PANÍ KROLMUSOVÉ Z
KVÍTKOVIC, KTERÉ PŘI POŽÁRU DNE 4. KVĚTNA 2026 PŘIŠLI Z
VELKÉ ČÁSTI O RODINNÝ DŮM.

30031 – 1263261389 / 0800

Transparentní účet byl zřízen obcí Mírová pod Kozákovem u České spořitelny ve prospěch zasažené rodiny. Dárce bere na vědomí, že na sbírkovém transparentním účtu na internetových stránkách banky budou zveřejněny některé osobní údaje.

Přejete-li si pokračovat - mám k dispozici další obdobné "salátové vydání"-
nicméně slušné historické výpovědi konání našeho odboje... Zdravím

/ Jaroslav Veselý

(15)

na "Quintet meeting": prima prima. Kdo procházel
domi, P/O C.

19/6.1. Letání novinařů. - Offensiva v Lybi - zate
v Lybi to jde formálně - Napít SSSR - Německo? -

● 20/6. Kniha kvora! Zaplati Pátek - už to jde zaimu
lyti dlouhé! - Co den, to překvapení. - Něme. jistě
bombardovat Anglii, ale zase Anglie jizi do Německa, pro
co pro a den co den tak, je to lais doravadu' pchor-
dy. Kto je v této válce obřiceni - Hde člověk čeho' nřizet
je pchor, hde defenziv, je offensiva (Lybi), etc. etc.

Byl zde na kontrole plk. let. Rosik. -

A zejtra kvora' na mehod do Londyna !!

Je nádhorné, prima jedinečné letu' foias'; ani to
nevypada' na válku (taký jsem už viděl beauty
ani nepamatuji - copak ani to čochmaně Němeč
zase chystají - je by Rusko,? anebo iivasa.?)

21/6. Konstanz jdu domi pro L. Hovil jsem se na inspek.

● Konati, hde jsem zase poprosil se pthak s mují Perri hořim.
Bati jom tam dohromady puzme' vici.

22/6. Granaz Tož zase domi v squadrony.

Přistání, je hude zřádati o pitojem' a dvoanus-
torovj - pl. hacin - a to bylo!

Německo váleč s Ruskem!

Může to být dobré. Rusové mají prima letectvo, ale
pozemní armáda, jízda ruská a švédský materiál se
mi nechtě lítí - mrdíme.

Ne co nově stavby letadel bombarduj' Německo.

Ale i ve dne Němci dostávají' na frank. Dva bombardo-
vání pod ochranou pt. leacín je jižasní úspěšné!

Němci nemají žádné radiolokátory a proto Angličan
(i naše is. letky -) přijdou vždy s překvapením. Více
bylo praxe 28. 5 pro nás.

23/6. Ruski' konvulze' hlásí' 65 něm. letounů' postie-
lens (je to možné!) Richard letosnilo pokem: víra
naše letectvo to uzhrálo nad Franci' s poměrem 30:2!!!

24/6. Ruski' zprávy by velky' špatné - ale Němci hlásí' opak!!
Kvůli jim žar letal' na nás - sestra stálka nad mořem se nadběhly
mořským ložem Blackpool. Kvůli jim vojil prvního ženského para-
žova 2/0... . Leteli jsme nad mořem - a pak jižší' letouni
nad, lípe jízda pod stromy. Uváděra se niplně zhoroviti
zhoroviti a fo přistání jíme ji' musel' dáti doktora. K.
ženského jíme se musel' jízda' hládné letouni' dítati!!

25/6. Přistání dle 22 metody. Zprávy z Ruska nejsou
špatné. Trvalá letechá' offensiva z Anglie.

červen - 41 - RAF nemocnice
Wilmslow.

Peggy - Pinby - - Mark Griffiths.

„na první moji vyhládku“

— — —
návládku našim pilotům.

duhna - 41 - Cranage

— F/L Raphael DFC -
Klobučník report.

„před prvním letáním“

Byl jsem pozván na party do domu u tří diviček. Ženy mají krásný kvartýr ve vile - pít a jít do deska dort. Tancování etc. Bylo nás tam asi 10. „Gary Jenkins & Bordu.“
 ● „To vše zaidil - prima.“

26/6 Nic nového.

27/6 krásná koupání s James Chapl & P/O La Femme.

Pal us' dle mné projížďka na kole. - Rusové trochu jstě - jstě, ale zatím se to tam nejde špatně, - Rusové lejí jstě hři. - Letání s jstě ze rakva špatně ho právi.

28/6 Jedu zitra do Londýna pro udělení č. vyznamenání. Ten „Blind Approach Course“ se „mimořádně švihl - p'p'chem“. Ten prandel w jstě ctt byl same' excellent, exceptionally good etc.“

29/6 Londýn. Jedu s Reportem a Chabrov. Vím jstě sám „Kamastanem“ ze staze - byl jsem spoh me dobre' věstí po biograf a fak s ma drink.

● 30/6. Na návštěvi u Ge. Stejše a veia s mím na veiv: v Cafe' Royal. Odpoledne mám dal. medaili me jstě. Zora'ti (p. ze. Janov's.)

1/7. Cravay. Klobučník je p'cuvsting' me. trivis: V Londýn' jsem zmeškal p'am' vlak.